

**МІНЯЙЛИК В.В.
БАЛАН О.С.**

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ

**Міняйлик В.В. – студентка,
Балан О.С. – д.е.н., проф. каф. обліку, аналізу і аудиту
Одеський національний політехнічний університет**

Комерційні відносини базуються на принципах безперервності та своєчасності поставки сировини та матеріалів. У нинішній час важливим показником є якість та своєчасність обліку розрахунків з постачальниками, тому дана тема є актуальною.

На ряду з обліком розрахунків з постачальниками та підрядниками важливими проблемами є організація, контроль і їх оптимізація, а також їх правдиве відображення у фінансовій звітності.

Серед вітчизняних вчених проблемні аспекти стосовно обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками досліджували Ф.Ф. Бутинець [1], Ю.А. Верига, Г.В. Власюк [2], С.Ф. Голов, О.Є. Гудзь, В.М. Добровський, М.Ф. Огійчук [3], Н.О. Просянюк, М.О. Ананська, В.В. Кірсанова [4], І.М. Ревизюк [5], В.В. Мушинський [6]. Дослідження проблематики обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками знаходить своє відображення і в працях зарубіжних вчених.

Проте і надалі залишаються питання, що потребують подальшого дослідження: визначення економічної сутності зобов'язань перед постачальниками та підрядниками, порядок їх відображення в обліку й звітності, яка, в свою чергу, повинна забезпечувати беззаперечну якість та прозорість даної інформації тощо.

Метою є дослідження обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, узагальнення теоретичних аспектів обліку.

Розрахунки з постачальниками та підрядниками в часі і в обсязі впливають на формування собівартості у фінансовому плануванні. Розрахунки з постачальниками та підрядниками займають вагомe місце в системі розрахункових операцій, а також є найважливішою складовою бухгалтерської діяльності, оскільки вони впливають на формування основної частини грошових надходжень підприємств. Ведення обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками, його правові засади регламентуються П(С)БО 11 «Зобов'язання» [6]. Класифікація розрахунків з постачальниками представлена на рис. 1.

Господарська діяльність будь-якого суб'єкта господарювання пов'язана з використанням коштів, матеріальних і нематеріальних цінностей. Основою їх безперервного кругообігу є господарські процеси. Однією з важливих передумов

подальшої діяльності підприємства є процес постачання, що тісно пов'язаний з розрахунковими операціями, які можуть призводити до утворення зобов'язань.

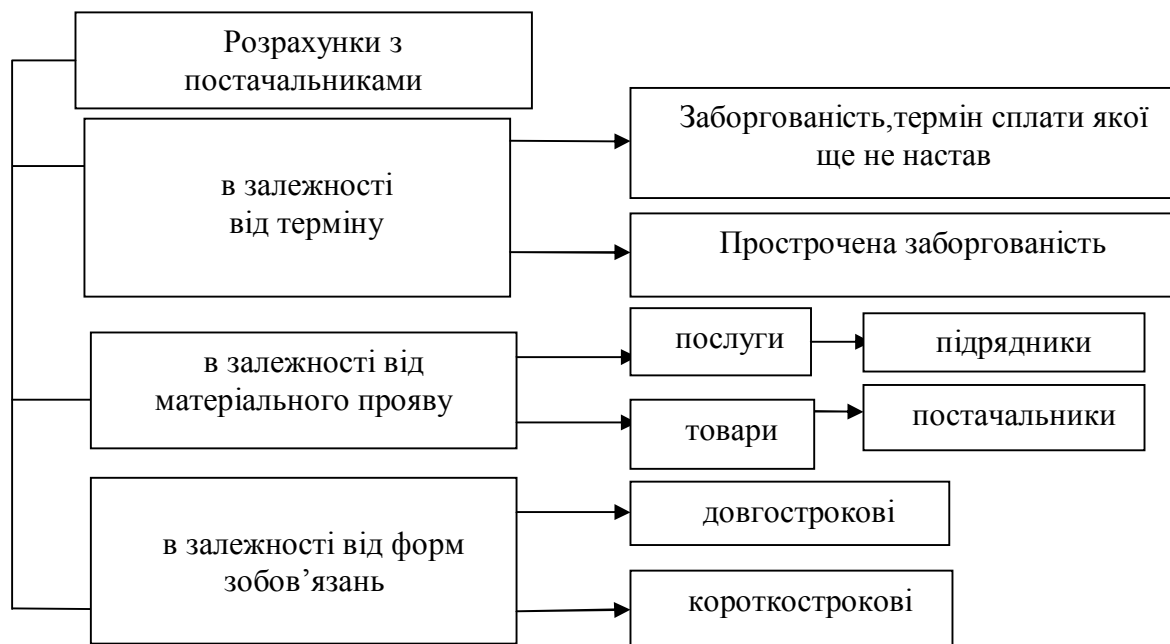

Рис. 1 – Класифікація розрахунків

Через різницю у часі між моментами постачання та сплати за рахунками у підприємства виникає поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги. Даний вид зобов'язань є тимчасово вільними обіговими коштами та здійснює суттєвий вплив на фінансову стійкість та платоспроможність суб'єкта господарювання. Тому їх розмір потрібно ретельно контролювати. Причиною виникнення значної кредиторської заборгованості часто стає недосконалість розрахунків з постачальниками та підрядниками, недбалість працівників, шахрайство та зловживання службовими повноваженнями. Як наслідок – порушення фінансової й розрахункової дисциплін. Тому правильне, ефективне та своєчасне ведення розрахунків з постачальниками та підрядниками, достовірне відображення облікової та аналітичної інформації набуває великого значення, що свідчить про необхідність їх вдосконалення.

Щодо питання, яке стосується технології обробки облікової інформації доцільно зазначити, що вплив на неї спричиняє обрана підприємством форма бухгалтерського обліку. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги може бути як позитивним елементом фінансово-господарської діяльності, так і негативним. Порівняно із зобов'язаннями за отриманими кредитами банків, векселями, облігаціями, вона є «дешевою» заборгованістю. Також виникає можливість користуватися коштами інших підприємств. З іншого боку, якщо величина кредиторської заборгованості є досить великою, то відбуватиметься зниження платоспроможності суб'єктів господарювання [8]. Схематично

бухгалтерський облік розрахункових операцій можна відобразити таким чином (рис. 2).

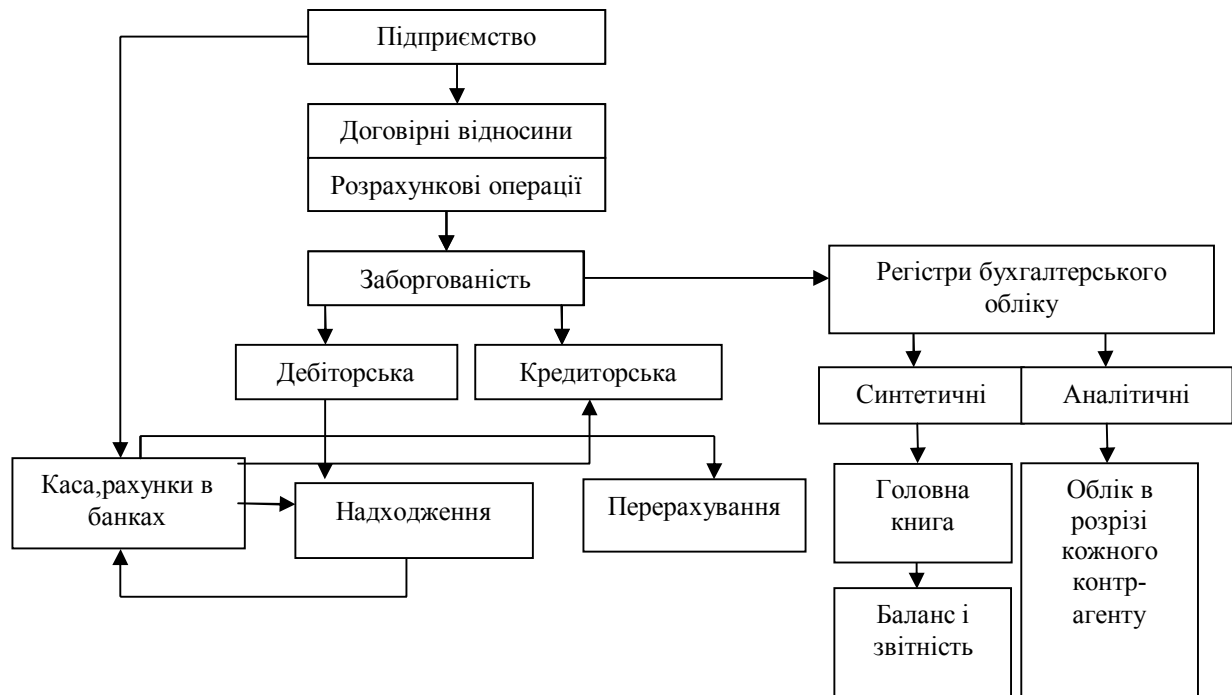

Рис. 2 – Схема бухгалтерського обліку розрахункових операцій

В господарській діяльності підприємств виникають обставини, які впливають на своєчасне виконання зобов'язань або взагалі припиняють їх здійснення. Такими обставинами можуть бути тимчасова або стійка фінансова неплатоспроможність, банкрутство, надзвичайні події. Це означає, що при здійсненні операцій із розрахунків з постачальниками та підрядниками у бухгалтерському обліку може виникати як дебіторська заборгованість – у випадку здійснення передоплати, так і кредиторська заборгованість – за умови такої оплати або іншого погашення зобов'язань. Виконання своєчасної перевірки розрахунків з постачальниками та підрядниками, попередження прострочення кредиторської заборгованості повинні бути основою в організації їх обліку. Для обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконанні роботи та надані послуги використовується рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками».

Вважаємо, що така деталізація не є достатньо детальною, оскільки потрібно враховувати терміни погашення заборгованості, а також виконання умов погашення. Поділ дійсно доцільно робити на субрахунках другого порядку до рахунка 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» (рис. 3).

Застосування в обліку цих рахунків сприятиме контролю за кредиторською заборгованістю, термінами її сплати, що дасть змогу більш правильно планувати розрахунки з постачальниками та підрядниками.

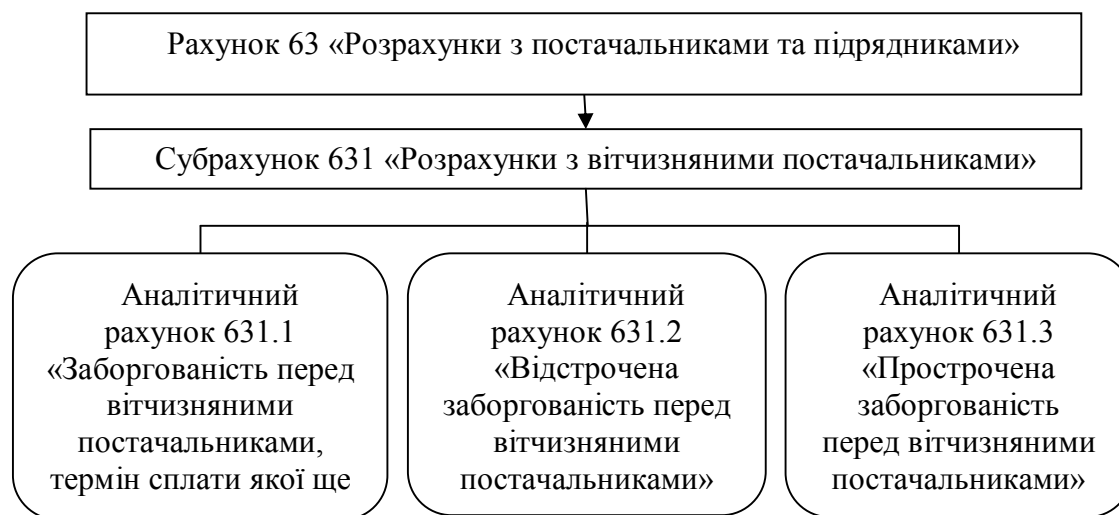

Рис. 3 – Аналітичні рахунки для обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками

Література:

1. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський управлінський облік : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / [Ф. Ф. Бутинець, Т. В. Давидюк, З. Ф. Канурна, Н. М. Малюга, Л. В. Чижевські; за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця]. – 7-ме вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП Рута, 2006. – 832 с.
2. Власюк Г.В. Шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками / Г.В. Власюк // Держава та регіони / Серія: Економіка та підприємництво. – 2009. – № 5. – С. 40–44.
3. Огійчук М. Ф. Аудит: організація і методика: навч. посіб. / М. Ф. Огійчук, І. Т. Новиков, І. І. Рагуліна. — К.: Алерта, 2010. – 584 с.
4. Просянюк Н.О., Ананська М.О., Кірсанова В.В., Станіславик О.В. Бухгалтерський облік. Теоретичні основи: [навчальний посібник] / [за ред. д-ра екон. наук, проф. С.В.Філіппової]. – Харків: Бурун Книга, 2010. – 240 с.
5. Ревизюк І.М. Облік розрахунків з постачальниками / І.М. Ревизюк, Є.В. Калюга // Економічні науки. – 2013. – № 10 (4). – С. 185–190.
6. Мушинський В.В. Внутрішньогосподарський контроль забезпечення виконання зобов'язань підприємства та фактів їх зміни: методичний підхід [Електронний ресурс] / В. В. Мушинський // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – № 1 (22). – С. 263-279.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 18.03.2014, [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>
8. Волощук Л.А. Финансовый анализ : [учебн. пособ.] / Л.А. Волощук, М.А. Юдин; [под ред. С.В.Филипповой]. – К.: Освіта України, 2012. - 328 с. Режим доступу: http://economics.opu.ua/naukova-baza/voloschuk_fin_analiz.pdf